

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 53/2022 van 11 maart 2022

Betreft: Adviesaanvraag over een voorontwerp van ordonnantie van het Verenigd College en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot wijziging van de ordonnantie van 24 april 2008 betreffende de voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen (CO-A-2022-021)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps, de heer Yves-Alexandre de Montjoye en de heer Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Alain Maron, lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor Welzijn en Gezondheid, ontvangen op 14 januari 2022;

Brengt op 9 maart 2022 het volgende advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. Het lid van het Verenigd College vroeg de Autoriteit om advies over de artikelen 12, 25, 27 en 30 over een voorontwerp van ordonnantie *tot wijziging van de ordonnantie van 24 april 2008 betreffende de voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen* (hierna "het ontwerp").
2. Zoals uit de titel blijkt, wijzigt het ontwerp inhoudelijk de ordonnantie van 24 april 2008 *inzake voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen* (hierna "de ordonnantie" genoemd) en voor wat de bevoegdheid van de Autoriteit betreft, met het oog op de invoeging in die ordonnantie van een rechtsgrondslag voor de gegevensverwerkingsactiviteiten van de betrokken voorzieningen en van " Iriscare ", meer bepaald, de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag, opgericht bij ordonnantie van 23 maart 2017 *houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag*.
3. In het formulier voor de adviesaanvraag omschrijft de aanvrager de geplande gegevensverwerkingen als volgt (het is de Autoriteit die vertaalt):

« Het verschaffen van een rechtsgrondslag voor een bestaande verwerking van persoonsgegevens.

Gegevensverwerking van persoonsgegeven:

- *Door de voorzieningen: die noodzakelijk zijn voor de organisatie, de uitvoering en de financiering van de taken, alsmede voor de naleving van de erkenningsprocedure en de normen die in de ordonnantie (en de uitvoeringsbesluiten) zijn vastgesteld.*
- *door Iriscare: noodzakelijk voor het nakomen van haar wettelijke verplichtingen (d.w.z. erkenning, financiering en controle van voorzieningen) ».*

4. In dit verband zijn vooral artikel 27 van het ontwerp - dat artikel 28 van de ordonnantie vervangt - en artikel 30 van het ontwerp, waarbij een nieuw hoofdstuk VI/I met een artikel 29/1 in de ordonnantie wordt ingevoegd, van belang.

II. Onderzoek

II.1. Verwerkingsverantwoordelijken

5. In artikel 29/1, lid 2, van de ontwerpordonnantie, te lezen in samenhang met de paragrafen 3 en 4 van hetzelfde artikel (waarin de verwerkte gegevens en de doeleinden van de verwerking worden genoemd), wordt aangegeven wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn.

6. Aangezien de voorzieningen niet noodzakelijkerwijs overheidsinstanties zijn¹, vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat de verwerkingsverantwoordelijke, overeenkomstig de AVG, wettelijk alleen door de nationale wetgeving kan worden aangewezen wanneer deze voorziet in de verwerking van de betrokken gegevens, hetzij door de vaststelling van een taak van algemeen belang die door de verwerkingsverantwoordelijke moet worden vervuld, hetzij door de toekenning van een bepaalde overheidsbevoegdheid aan de verwerkingsverantwoordelijke, hetzij door de vaststelling van een wettelijke verplichting die door de verwerkingsverantwoordelijke moet worden vervuld².
7. Met andere woorden, het is niet aan het ontwerp om met betrekking tot gegevensverwerkingen in het algemeen de verantwoordelijkheid van (particuliere) voorzieningen te bepalen, bij de uitoefening van hun economische en eventueel sociale activiteit (wat de AVG rechtstreeks doet), maar wel bij de vervulling van hun wettelijke verplichtingen in het kader van het ontwerp, en van de taken van openbaar belang die hun door het ontwerp zouden worden toevertrouwd.
8. De Autoriteit verzoekt de aanvrager in het licht van bovenstaande opmerkingen na te gaan of artikel 29/1, § 3, van de ontwerpordonnantie niet dubbelzinnig verwijst naar het begrip « *taken* » « *die onder de ordonnantie vallen*, wanneer het verwijst naar het doel van "*het organiseren, uitvoeren en financieren*" van deze taken. Uit de opzet van het ontwerp en de ordonnantie lijkt duidelijk dat de voorziening de gegevens in kwestie in beginsel zal moeten verwerken om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen die uit het ontwerp voortvloeien. In het geval van Iriscare is het echter de taak van algemeen belang waarmee deze instantie is belast, die ter discussie staat.
9. Ten slotte vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat ook andere entiteiten bij de uitvoering van het ontwerp waarschijnlijk persoonsgegevens zullen verwerken : Bijvoorbeeld het Verenigd College of zijn afgevaardigde in het kader van hun erkenningsopdracht; of de "*Beheerraad*" in het kader van haar adviserende rol; of nog de "*commissaris*" die eventueel wordt aangewezen bij ernstige tekortkomingen met de bedoeling de driectie te begeleiden.

II.2. Ambtenaren van Iriscare en het beginsel van minimale gegevensverwerking

10. Wat betreft de verwerking van persoonsgegevens door de in artikel 27 van de ontwerpordonnantie bedoelde ambtenaren³, herinnert de Autoriteit eraan dat zij, overeenkomstig het beginsel van de minimale gegevensverwerking, bij de uitoefening van hun bevoegdheden alleen persoonsgegevens mogen verzamelen die *noodzakelijk* zijn voor de uitoefening van hun taken uit hoofde van de ontwerpordonnantie.

¹ Zie met name artikel 4, 10° van het ontwerp.

² Zie de artikelen 4.7), laatste zin en 6.1, 1ste lid, c) en e), en 3, tweede lid van de AVG.

³ Zie artikel 26 van het ontwerp.

11. Daarom moet het dispositief van het ontwerp (artikel 27 van het ontwerp ter vervanging van artikel 28 van de ordonnantie) worden aangepast, hetzij zodanig dat dit beginsel duidelijk naar voren komt, hetzij door in het eerste lid, 1° de volgende uitdrukkingen te vermijden " *alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten*" (onderlijnd door de Autoriteit), en " *elk nuttig document voor de uitoefening van hun opdracht opzoeken of het zich laten bezorgen*", (onderlijnd door de Autoriteit), en dit door het verzamelen van documenten te beperken tot hetgeen noodzakelijk is voor de uitvoering van de betrokken taken.

II.3. Categorieën van verwerkte persoonsgegevens

12. Wat de vaststelling van (categorieën van) persoonsgegevens betreft, merkt de Autoriteit op dat artikel 29/1, §§ 3 en 4, van de ontwerpordonnantie (artikel 30 van het ontwerp) deze niet op precieze en uitputtende wijze vaststelt, maar zich soms beperkt tot het identificeren van de (categorieën van) betrokkenen. Deze laatste bepaling bepaalt met name het volgende:

« bepaalde specifieke categorieën van persoonsgegevens, met name de persoonsgegevens die betrekking hebben op de gezondheid en op de religieuze en filosofische overtuigingen van de ouderen» (onderlijnd door de Autoriteit);

« ieder ander persoonsgegeven noodzakelijk voor de organisatie, de vervulling en de financiering van de opdrachten, alsook voor het naleven van de procedure en de erkenningsnormen, opgenomen in deze ordonnantie en in de uitvoeringsbesluiten hiervan» (onderlijnd door de Autoriteit);

« de persoonsgegevens die betrekking hebben op de ouderen, met inbegrip van, in voorkomend geval, bepaalde specifieke categorieën van persoonsgegevens die met name betrekking hebben op de gezondheid van de ouderen» (onderlijnd door de Autoriteit);

« de persoonsgegevens die betrekking hebben op het personeel van de voorzieningen voor opvang of huisvesting van ouderen, bedoeld in artikel 2, 4°» (onderlijnd door de Autoriteit);

« ieder ander persoonsgegeven die hem toelaat zijn wettelijke en reglementaire opdrachten te vervullen» (onderlijnd door de Autoriteit).

13. En daarnaast ook, het "Het Verenigd College kan de lijst van gegevens, [...] verduidelijken ».

14. Een dergelijke aanpak heeft slechts een beperkte toegevoegde waarde, aangezien met name de verwerkte (categorieën) persoonsgegevens veeleer zullen worden afgeleid uit bijvoorbeeld de erkenningsvoorwaarden die in de ordonnantie zijn vastgesteld. Zo vormt het huidige artikel 11, § 1, lid 5, van de ordonnantie, waarin onder meer de normen voor de erkenning van de voorzieningen zijn vastgesteld, de basis voor de gegevens die moeten worden verzameld. Deze bepaling luidt als volgt:

« Die normen hebben betrekking op :

1° de opname en de opvang van de bejaarde personen;

2° het respect voor de bejaarde, zijn grondwettelijke en wettelijke rechten en vrijheden, rekening houdend met zijn gezondheid en zijn recht op een menswaardig leven, ook op seksueel en affectief vlak, met name het verbod voor de voorziening of de personeelsleden om het beheer van het geld en van de goederen van de bejaarde persoon of van zijn vertegenwoordiger of hun inbewaargeving te eisen of te aanvaarden, zijn recht om zich vrij te verplaatsen en slechts de bezoekers van zijn keuze te ontvangen, zijn recht om vrij over zijn bezittingen te beschikken, zonder afbreuk te doen aan de beperkingen van die rechten en vrijheden door of krachtens de wet, het decreet of de ordonnantie;;

3° het leefproject alsook de wijzen van participatie en voorlichting van de bejaarde personen of van hun vertegenwoordiger;

4° het onderzoek en de behandeling van de klachten van de bejaarde personen of van hun vertegenwoordiger;

5° de voeding, de hygiëne en de zorgverstrekking;;

6° het aantal, de kwalificatie, het opleidingsplan, de moraliteit en de minimale aanwezigheidsvereisten voor het personeel en de directie en, voor wat die laatste betreft, de vereiste ervaringsvoorwaarden;;

7° behalve de in artikel 2, 4°, b), bêta), bedoelde voorzieningen, de architectonische en veiligheidsnormen die specifiek gelden voor de voorzieningen;

8° behalve in de in artikel 2, 4°, b), bêta), bedoelde voorzieningen, de overeenkomst voor opvang of huisvesting. Het Verenigd College bepaalt de inhoud ervan.

De overeenkomst moet onder meer duidelijk en uitputtend vermelden welke elementen gedekt worden door de dagprijs en welke kosten kunnen aangerekend worden hetzij als toeslagen hetzij als voorschotten ten gunste van derden bovenop de dagprijs.

Ze mag niet voorzien in de betaling van een ander voorschot of andere waarborgsom dan die door het Verenigd College toegestaan.

Het Verenigd College kan, in voorkomend geval, aanvullende regels vastleggen voor de bepaling van de gefactureerde prijzen;

9° het huishoudelijk reglement;

10° de boekhouding, wat betreft de individuele rekening die wordt opgesteld voor elke gehuisveste of opgevangen persoon, de maandelijkse factuur en het recht voor de bejaarde

of zijn vertegenwoordiger om de opgestelde rekening te raadplegen, met naleving van de wettelijke en reglementaire bepalingen die op de beheerders van toepassing zijn wat de boekhouding betreft;

11° in de in artikel 2, 4°, b) (bêta), bedoelde voorzieningen, de overeenkomst gesloten tussen de vereniging van de mede-eigenaars of haar gemachtigde, en de kandidaatdienstverlener; <Erratum, B.S. ; 24-07-2008, p. 38602> overeenkomst die iedere bewoner verplicht dient te onderschrijven; indien de bejaarde persoon geen eigenaar is, worden alle verplichtingen tussen eigenaar en dienstverlener opgenomen in de huurovereenkomst;

12° de verzekeringscontracten die door de beheerder gesloten moeten worden.

15. De Autoriteit begrijpt dat de aanvrager voor de verwerking van persoonsgegevens als gevolg van deze uiteenlopende regels niet gemakkelijk, uitputtend en nauwkeurig kan vaststellen welke (categorieën) persoonsgegevens op grond van het ontwerp en de ordonnantie mogen worden verwerkt. De Autoriteit heeft er reeds op kunnen wijzen dat persoonsgegevens soms zonder meer kunnen voortvloeien uit de voorwaarden voor de toepassing van rechtsregels⁴. Onverminderd verdere ontwikkelingen met betrekking tot speciale categorieën van gegevens⁵ staan de aanvrager in dit geval drie benaderingen ter beschikking, en het is aan de aanvrager om een concrete analyse uit te voeren en *in fine* te beslissen welke benadering hij voornemens is te volgen :

- Indien de aanvrager uitdrukkelijk wenst aan te geven welke (categorieën van) verwerkte persoonsgegevens hij verwerkt, wat hij in ieder geval mag doen, dan moeten deze *uitputtend* worden aangegeven. de Autoriteit heeft de aandacht van de aanvrager reeds op dit punt gevestigd in overweging 24 van haar advies nr. 43/2021 van 2 april 2021 over een ontwerpbesluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake opvang of huisvesting voor bejaarde personen en inzake collectieve diensten ;
- Indien de (categorieën van) gegevens bij analyse zonder meer zijn afgeleid van de bepalingen van de ordonnantie, zoals de bepalingen die voorzien in de verplichtingen van de voorzieningen, kan een dergelijke expliciete (mogelijk overbodige) aanduiding van de (categorieën van) verwerkte gegevens overbodig zijn en is deze derhalve niet noodzakelijk ;

⁴ Zie bijvoorbeeld het advies van de Autoriteit 161/2021 met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende steun aan de ondernemingen van de toeristische logiesector in het kader van de COVID-19-gezondheids crisis en met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de herstelsteun aan de nog zwaar getroffen ondernemingen van de sectoren van de discotheken, de restaurants en cafés en sommige van hun leveranciers, de evenementen, de cultuur, het toerisme, de sport en het personenvervoer, overwegingen 8 tot 11.

⁵ Zie de overwegingen 29-30.

- Ten slotte zou het bij lezing van de ordonnantie kunnen zijn dat niet alle (categorieën van) persoonsgegevens zonder meer uit de bepalingen van de ordonnantie voortvloeien, in welk geval slechts bepaalde (categorieën van) persoonsgegevens in het ontwerp nader moeten worden gespecificeerd.
16. In het verlengde van dit laatste punt merkt de Autoriteit het volgende op. In zijn verzoek om advies verwijst de aanvrager naar de toepasselijkheid van artikel 10 van de AVG in deze bewoordingen (het is de Autoriteit die vertaalt) : *in voorkomend geval, de eventuele verwerking van bepaalde gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten van het personeel van > voorzieningen die uitsluitend onder toezicht van de overheid worden verricht (Iriscare) »*⁶.
17. De Autoriteit neemt aan dat deze verwijzing voortvloeit uit artikel 11, § 6, van de ordonnantie, waarin is bepaald dat de voorwaarde van "*moraliteit*" van het personeel moet worden beoordeeld in het licht van het nagestreefde doel. De Autoriteit heeft er reeds op gewezen dat een begrip als "*moraliteit*" en de criteria aan de hand waarvan een eventueel vereiste van moraliteit al dan niet geacht wordt te zijn vervuld⁷, zodanig moeten worden gedefinieerd dat de (categorieën) persoonsgegevens die zullen worden verwerkt om vast te stellen of al dan niet aan het vereiste is voldaan, in het ontwerp met voldoende duidelijkheid worden vastgesteld.

II.4. Verwerking van gegevens als bedoeld in artikel 10 van de AVG

18. In aansluiting op de vorige opmerking, wat betreft de verwerking van gegevens als bedoeld in artikel 10 van de AVG door Iriscare, geeft de toepassing van dit artikel in het kader van het ontwerp in beginsel geen aanleiding tot aanvullende opmerkingen. De Autoriteit verzoekt de aanvrager in dit verband te verwijzen naar de overwegingen 31 en 32 van haar advies nr. 43/2021 van 2 april 2021 over een ontwerpordonnantie van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake opvang of huisvesting van bejaarde personen en inzake collectieve diensten. Pas nadat het begrip "*moraliteit*" in het licht van het zojuist genoemde doel is verduidelijkt, kunnen de nodige gegevens uit het strafregister worden verzameld.
19. Dit gezegd zijnde, merkt de Autoriteit op dat de voorzieningen op de een of andere manier ook gegevens zullen moeten verwerken met betrekking tot de "*moraliteit*" van het personeel, met inbegrip,

⁶ Zie ook het artikel 29/1, § 6, derde lid van de ontwerpordonnantie.

⁷ Zie in dit verband, uitdrukkelijk voor wat betreft het begrip "*moraliteit*", het advies 249 van 23 december 2021 over het voorontwerp van ordonnantie betreffende taxidiensten en evenementiële personenvervoerdiensten, overwegingen 32, 43 en 5. Over de gelijkaardige algemene begrippen (professionele betrouwbaarheid en vereiste geschiktheid) het advies van de Autoriteit nr. 231/2021 van 3 december 2021 met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer, het advies van de Autoriteit nr. 155/2021 van 10 september 2021 over een voorontwerp van koninklijk besluit over het statuut van en het toezicht op aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta en aanbieders van bewaarportemonnees, punten 28 en 29.

gelet op het formulier voor de adviesaanvraag van de aanvrager, van gegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten. In dat geval moet het ontwerp tevens de nodige waarborgen bieden voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen.

II.5. Gegevensverwerking als bedoeld in artikel 9 van de AVG, gepaste waarborgen en minimale gegevensverwerking

20. Meer in het algemeen, met betrekking tot de verwerking van andere bijzondere categorieën van gegevens als bedoeld in artikel 9 van de AVG, merkt de Autoriteit op dat de context van de voorzieningen als bedoeld in het ontwerp en de ordonnantie, zal inhouden dat de betrokken ouderen binnen de voorziening en aan het personeel daarvan vele aspecten van hun privéleven en zelfs hun intimiteit zullen moeten onthullen. Uit de erkenningsnormen als bedoeld in bovengenoemd artikel 11, §1, vijfde lid, van de ordonnantie blijkt dat veel van deze informatie waarschijnlijk ook zal worden verwerkt, zij het op beperkte wijze. Hoewel deze geen aanleiding geven tot bijzondere opmerkingen over het legitieme doel ervan in termen van gegevensbescherming, moet worden opgemerkt dat veel specifieke categorieën van gegevens waarschijnlijk zullen worden verwerkt door Iriscare (**II.5.2.**) en de voorzieningen (**II.5.1.**) die onder het ontwerp en de ordonnantie vallen, en dat daarom bijzondere aandacht moet worden besteed aan dergelijke gegevensverwerkingen.
21. In het adviesaanvraagformulier vermeldt de aanvrager het volgende (het is de Autoriteit die vertaalt):

« Artikel 9.2.

a) voorzieningen: verwerking van het medisch dossier van de bewoners;

h) iriscare: desgevallend verwerking mogelijk van bepaalde gezondheidsgegevens van de bewoners. [8]

> noodzakelijk voor de gezondheids- of sociale zorg en het beheer van gezondheids- of sociale zorgstelsels en -diensten ».

II.5.1. Verwerking van bijzondere categorieën gegevens door de voorzieningen

22. De Autoriteit merkt op dat ook de voorzieningen waarschijnlijk persoonsgegevens betreffende de gezondheid zullen verwerken vanwege hun wettelijke verplichtingen of vanwege de verstrekking van gezondheidszorg binnen de voorzieningen zelf. Meer in het algemeen wordt met de normen voor de erkenning van voorzieningen een zwaarwegend algemeen belang nagestreefd in de zin van artikel 9.2.g) van de AVG. Met andere woorden, de doelstellingen van preventieve geneeskunde,

⁸ Zie evenwel artikel 29/1, lid 4, van de ontwerpordonnantie, dat meer in het algemeen voorziet in « de verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op de ouderen, met inbegrip van, in voorkomend geval, bepaalde specifieke categorieën van persoonsgegevens die met name betrekking hebben op de gezondheid van de ouderen ».

gezondheids- of sociale zorg, volksgezondheid en het algemeen welzijn van ouderen (een belangrijke doelstelling van algemeen belang) kunnen binnen de instellingen met elkaar verweven zijn, en al deze doelstellingen vereisen op de een of andere manier, in de context van de verwerking van bijzondere categorieën van gegevens, de vaststelling van speciale passende garanties ter vrijwaring van de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

23. In het kader van het ontwerp wenst de Autoriteit er terloops op te wijzen dat de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene, als bedoeld in artikel 9.2.a) en artikel 7 van de AVG, in beginsel een beperkte en in ieder geval tamelijk bijkomstige of marginale rol zal spelen, aangezien dit een bijzonder kwetsbare grondslag is, gelet op de voorwaarden die eraan verbonden zijn. Indien bevoorbeeld de betrokkene die zijn toestemming intrekt, verplicht is van de dienst af te zien en de betrokken instelling te verlaten, is derhalve niet voldaan aan het vrije karakter van zijn toestemming. In beginsel mogen gegevens voor de bovengenoemde belangen worden verwerkt, mits passende waarborgen worden geboden (waaronder de toestemming van de betrokkene eventueel ook een rol kan spelen). De Autoriteit herhaalt dat artikel 7.4 van de AVG bepaalt :«*Bij de beoordeling van de vraag of de toestemming vrijelijk kan worden gegeven, wordt onder meer ten sterkste rekening gehouden met de vraag of voor de uitvoering van een overeenkomst, met inbegrip van een dienstenovereenkomst, toestemming vereist is voor een verwerking van persoonsgegevens die niet noodzakelijk is voor de uitvoering van die overeenkomst*». En overweging 42 van de AVG omschrijft nog meer in het algemeen : «*Toestemming mag niet worden geacht vrijelijk te zijn verleend indien de betrokkene geen echte of vrije keuze heeft of zijn toestemming niet kan weigeren of intrekken zonder nadelige gevolgen*» (de Autoriteit onderlijnt).
24. Zo is het theoretisch niet uitgesloten dat het aanbod van aanvullende, *bijkomende diensten* die voortvloeien uit de uitoefening door de voorziening van haar vrijheid van ondernemerschap, enkel binnen de zojuist herhaalde strikte grenzen, gebaseerd kan zijn op de instemming van de betrokkene. In dit geval moet bijzondere aandacht worden besteed aan het risico van discriminatie van de betrokken personen. Het is duidelijk dat bijvoorbeeld een louter bijkomende dienst niet als zodanig kan worden beschouwd (en dus niet de grondslag kan vormen voor gegevensverwerking op basis van toestemming) indien het niet-gebruik ervan zou kunnen leiden tot een risico van discriminerende behandeling van de betrokkene binnen de voorziening.
25. De Autoriteit herhaalt ook dat in die context de toestemming van de bewoners geïnformeerd moet zijn overeenkomstig artikel 7.2 van de AVGT als «*Indien de betrokkene toestemming geeft in het kader van een schriftelijke verklaring die ook op andere aangelegenheden betrekking heeft, wordt het verzoek om toestemming in een begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal zodanig gepresenteerd dat een duidelijk onderscheid kan worden gemaakt met de andere aangelegenheden. Wanneer een gedeelte van een dergelijke verklaring een inbreuk vormt op*

deze verordening, is dit gedeelte niet bindend (de Autoriteit onderlijnt). In dit verband is het van belang de inwoners duidelijk te informeren over het feit dat de toestemming die van hen wordt gevraagd volledig facultatief is (en ook over de bijkomende diensten die ermee verbonden zijn en waarvoor de verwerking van persoonsgegevens vereist is). De voorziening zou de betrokkene bijvoorbeeld een specifiek formulier kunnen verstrekken om hem hierover te informeren, zodat ook een duidelijk en ondubbelzinnig onderscheid wordt gemaakt tussen de verstrekte diensten.

26. Wat de specifieke passende waarborgen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen betreft, voorziet in de huidige versie van het ontwerp alleen artikel 29/1, § 6, tweede lid, tweede zin, in een dergelijke waarborg (die echter een herhaling is van de AVG) :

« Indien ze verwerkt worden op basis van het artikel 9.2. h), worden ze verwerkt door of onder verantwoordelijkheid van een beoefenaar van een gezondheidszorgberoep die aan het beroepsgeheim is gebonden of door een andere persoon die tot de geheimhouding is gehouden ».

27. En in dit verband vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat " de door de AVG gevorderde *geheimhoudingsplicht geen eender welke geheimhoudingsplicht is* (zoals bijvoorbeeld een contractuele verplichting), maar, overeenkomstig artikel 9 § 3, van de AVG, "*een beroepsgeheim is, krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels*". Artikel 29/1, § 6, lid 2, tweede zin, moet derhalve dienovereenkomstig worden aangepast.
28. In dit verband is de Autoriteit van mening dat de aanvrager in het operationele gedeelte van zijn ontwerp moet voorzien in aanvullende passende waarborgen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen, of ten minste het daartoe bijeengeroepen Vereinig College specifiek moet machtigen.
29. Qua formulering zou bijvoorbeeld, in verband met de eerder gemaakte opmerking over de (categorieën van) verwerkte gegevens, het dispositief erin kunnen voorzien dat de voorzieningen bevoegd zijn om bijzondere categorieën van gegevens als bedoeld in de artikelen 9 en 10 van de AVG, te verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van hun taken en verplichtingen op grond van de ordonnantie, mits passende waarborgen worden getroffen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen en de risico's waaraan zij worden blootgesteld worden beperkt, uitdrukkelijk in het ontwerp worden opgenomen of door het Verenigd College bij besluit worden vastgesteld.
30. De Autoriteit is van mening dat het ontwerp in dit verband, overeenkomstig het beginsel van minimalisering van gegevens, ook de in artikel 9,1 van de AVG bedoelde bijzondere categorieën

gegevens moet beperken, die de voorzieningen, zij het op generieke wijze, moeten behandelen in het licht van de verplichtingen en taken die in het besluit zijn vastgelegd. Daarom *a priori*:

- De Autoriteit ziet niet in op welke legitieme gronden - gelet op de verplichtingen van de voorzieningen- uit de informatie die wordt vrij gegeven waaruit de raciale of etnische afkomst blijkt of waaruit de politieke opvattingen blijken, of het lidmaatschap van een vakbond, zouden kunnen worden verwerkt;
- Evenzo dient, hoewel in het kader van de voorzieningen, informatie betreffende het seksuele leven of de seksuele geaardheid van de betrokkenen aan het licht kan komen, de geautomatiseerde verwerking van dergelijke informatie in beginsel te worden uitgesloten en in ieder geval, indien nodig, tot het strikte minimum te worden beperkt (zo kan bijvoorbeeld *a priori* niet worden uitgesloten dat in het kader van een interne klachtenprocedure dergelijke gegevens worden verwerkt) ;
- Dezelfde opmerking geldt *mutatis mutandis* voor godsdienstige overtuigingen of levensbeschouwelijke opvattingen, die weliswaar tijdens het leven in een instelling aan het licht kunnen komen (ontvangst van brieven, uiting van ideeën, beoefening van een godsdienst, enz.), zouden in beginsel geen aanleiding mogen geven tot geautomatiseerde verwerking, behalve in zeer beperkte gevallen (de zojuist genoemde interne klachtenprocedure; voedingsvoorkeuren; specifieke verzoeken van de betrokkene die de verwerking vereisen van gegevens waaruit godsdienstige overtuigingen noodzakelijkerwijs blijken - bijvoorbeeld: de tussenkomst van een geestelijke vragen, de verplaatsing naar een plaats van eredienst regelen, enz.).

II.5.2. Verwerking van bijzondere categorieën gegevens door Iriscare

31. *Mutatis mutandis* gelden de bovenstaande overwegingen ook voor Iriscare. In dit verband is de Autoriteit van oordeel dat het slechts incidenteel en in het kader van de uitvoering van concrete controles (op klacht of op eigen initiatief) van de uitvoering van hun verplichtingen (of opdrachten) door de voorzieningen is, dat bepaalde categorieën van gegevens door Iriscare kunnen worden verwerkt.
32. Zo kan niet worden uitgesloten dat in geval van een klacht van een bewoner of de audit van een voorziening, waarbij bijvoorbeeld een bezoek ter plaatse wordt georganiseerd (en zo nodig gesprekken worden gevoerd), bepaalde categorieën van persoonsgegevens door Iriscare op zeer beperkte wijze worden verwerkt, met als enig doel vast te stellen of de voorziening handelt in overeenstemming met

de regels die krachtens de ordonnantie en de ter uitvoering daarvan vastgestelde bepalingen op haar van toepassing zijn.

33. In dit verband merkt de Autoriteit terloops op dat gegevens met betrekking tot de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van bewoners of gegevens met betrekking tot hun seksuele leven of seksuele geaardheid geheel op ad hoc-basis zouden worden verwerkt.

II.6. Bevoegdheid van het Verenigd College (bewaartermijn en mededeling van gegevens)

34. Artikel 29/1, § 7, van de ontwerpordonnantie voorziet in een ruime bevoegdheid van het Verenigd College, die de volgende opmerkingen vereist.
35. Overeenkomstig de in artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet verankerde beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid moet de bewaartermijn van de gegevens in het ontwerp worden bepaald in het licht van het nagestreefde doel, tenzij daarin reeds geheel of gedeeltelijk is voorzien in de ordonnantie of, in het geval van Iriscare, in de ordonnantie van 23 maart 2017 *houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag*.
36. De Autoriteit heeft de aanvrager al gewezen op de bepaling van de bewaartermijn van persoonsgegevens in de overwegingen 34 tot en met 39 van haar advies nr. 43/2021 van 2 april 2021 over een ontwerpordonnantie van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake opvang of huisvesting van bejaarde personen en inzake collectieve diensten.
37. Om diezelfde redenen, kan artikel 29/1 § 7 er niet in voorzien dat het Verenigd College niet "*de instanties aan wie de persoonsgegevens meegedeeld kunnen worden, evenals de vorm en de nadere regels van deze uitwisseling van gegevens (zal bepalen)*". Een dergelijke bepaling, die geen enkel essentieel element van de beoogde verwerkingen bepaalt, zelfs niet het doel van de verwerking, is volstrekt onvoorspelbaar en moet worden weggelaten of zodanig worden gespecificeerd dat deze essentiële elementen naar voren komen overeenkomstig de vereisten van artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet.
38. Nogmaals, de Autoriteit heeft tegenover de aanvrager reeds een soortgelijke opmerking gemaakt in de overwegingen 40 tot en met 42 van haar advies nr. 43/2021 van 2 april 2021 over een ontwerpordonnantie van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake opvang of huisvesting van bejaarde personen en inzake collectieve diensten.

II.7. Diversen - bepalingen die kunnen worden weggelaten

39. Artikel 29/1, § 1, van de ontwerpordonnantie, dat zich in hoofdzaak beperkt tot een herinnering aan het feit dat de gegevensverwerking in het kader van de ordonnantie moet geschieden overeenkomstig de toepasselijke gegevensbeschermingsvoorschriften, biedt geen bijzondere juridische meerwaarde. De Autoriteit is derhalve van mening dat dit kan worden weggelaten.
40. Het eerste lid van paragraaf 6 van het ontwerpartikel 29/1, alsmede de eerste zin van het tweede lid van dezelfde paragraaf, moeten worden weggelaten, aangezien zij alleen de grondslag voor gegevensverwerking in de AVG aangeven. De identificatie van deze gronden volgt uit de rechtstreekse toepassing van de AVG en het is niet aan het ontwerp om dit te doen.

Om deze redenen,

is de Autoriteit van mening:

1. Het dispositief moet alle verwerkingsverantwoordelijken identificeren en zij moeten worden geïdentificeerd in overeenstemming met de AVG (**overwegingen 5-9**) ;
 2. Artikel 27 van de ontwerpordonnantie moet worden aangepast aan het beginsel van de minimale gegevensverwerking (**overwegingen 10-11**) ;
 3. De identificatie van de categorieën, met inbegrip van bijzondere categorieën, van verwerkte persoonsgegevens moet worden verbeterd en de aanvrager kan daartoe drie benaderingen volgen. Indien het de bedoeling is de verwerkte (categorieën van) gegevens expliciet te identificeren, dan moet het uitputtend zijn. Welke aanpak ook wordt gevolgd, het begrip "moraliteit" en de (categorieën) persoonsgegevens die mogen worden verwerkt om na te gaan of daaraan is voldaan, moeten worden gespecificeerd (**overwegingen 12-17**) ;
 4. Er moeten aanvullende passende waarborgen worden geboden voor de verwerking van de in de artikelen 9 en 10 van de AVG bedoelde categorieën persoonsgegevens, en de hypothesen voor de verwerking van deze gegevens moeten worden beperkt in overeenstemming met het beginsel van de minimale gegevensverwerking (**overwegingen 18-32**).
- De Autoriteit benadrukt in dit verband dat een gegevensverwerking op basis van de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene slechts een zeer marginale rol kan spelen en dat de betrokkene hierover naar behoren moet worden geïnformeerd (**overwegingen 23-25**) ;

5. De bewaartermijn van de gegevens moet in het ontwerp worden vastgelegd, tenzij deze aan een andere ordonnantie is ontleend (**overwegingen 31-35**) ;

6. Artikel 29/1, lid 7, van de ontwerpordonnantie voorziet in een bevoegdheid van het Verenigd College die niet in overeenstemming is met de beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid en moet derhalve worden weggelaten of verduidelijkt (**overweging 37**) ;

7. Artikel 29/1, lid ¹, van de ontwerpordonnantie kan worden weggelaten indien het geen juridische waarde toevoegt (**overweging 39**).

Het eerste lid van paragraaf 6 van ontwerpartikel 29/1, alsmede de eerste zin van het tweede lid van die paragraaf, dienen te worden weggelaten (**overweging 40**).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Rita Van Nuffelen - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum